

Knäkontroll - Förebygg skador, prestera bättre

Måns Sjögren
Leg. Sjukgymnast

Andreas Bamberg
Västerås-Irsta Handboll

Folksam

SISU
Idrottsutbildarna

Utbildning

- Teori

- Bakgrund knäskador
- Knäkontrollprojektet

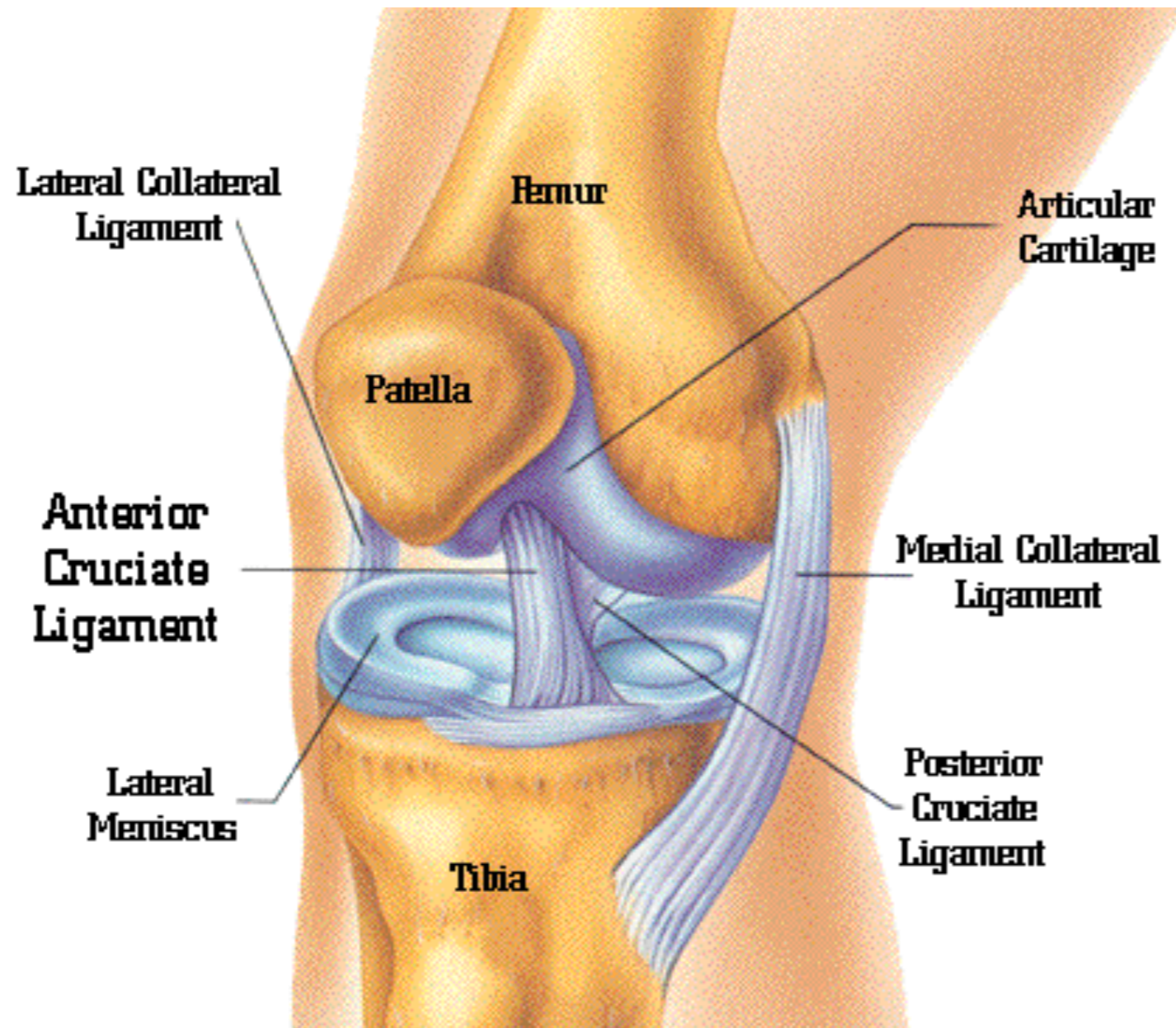
- Praktik

- Prova på övningarna

Knäets anatomi

Knäskador

- Förekomst
- Orsak/konsekvens
- Pojkar/flickor

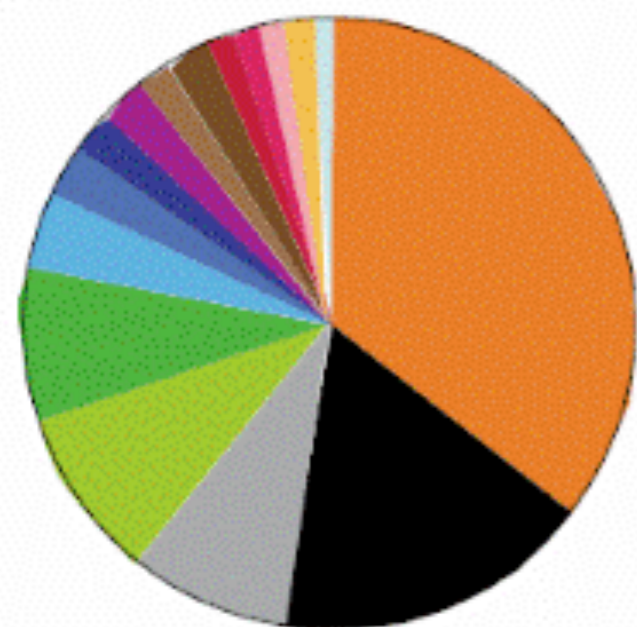

Förekomst - främre korsbandsskada

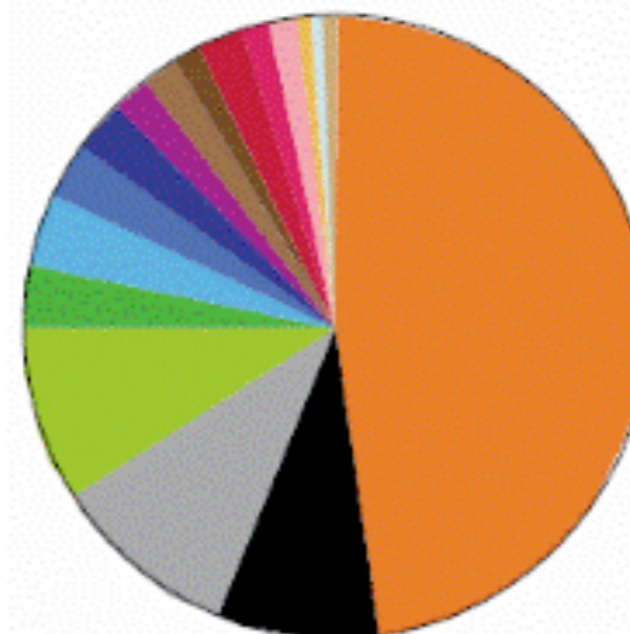
- Främst inom lagidrott med vridmoment, hopp/landning
- Alpinidrott, kontaktidrott
- Totalt ca 6000 per år i Sverige
- Främre korsbandsskada 40% av knäskador inom fotboll
- ca 5% av skadefrånvaro på seniornivå
- Var 5e-7e lag (flickor 13-18) drabbas årligen

Aktivitet kvinnor 2008

- Fotboll
- Alpint/telemark
- Annat
- Innebandy
- Handboll
- Annan idrott/fritid
- Trafik
- Kampsport
- Basket
- Arbete
- Friluftsliv
- Enduro
- Snowboard
- Ishockey/bandy
- Gymnastik
- Racketsport
- Dans

Aktivitet män 2008

- Fotboll
- Alpint/telemark
- Annat
- Innebandy
- Handboll
- Annan idrott/fritid
- Trafik
- Kampsport
- Basket
- Arbete
- Friluftsliv
- Enduro
- Snowboard
- Ishockey/bandy
- Gymnastik
- Racketsport
- Dans

- Korsbandsregistret

Riskfaktorer

- Kön - flickor har 2-6 gånger högre risk
- Tidigare skada eller inadekvat rehabilitering
- Åldersrelaterade orsaker
  - Muskelsvaghet - tung belastning - pubertet
  - Höft-knä-fot position --- kontroll
  - Match/träning
- Psykosociala faktorer

Konsekvenser av främre korsbandsskada

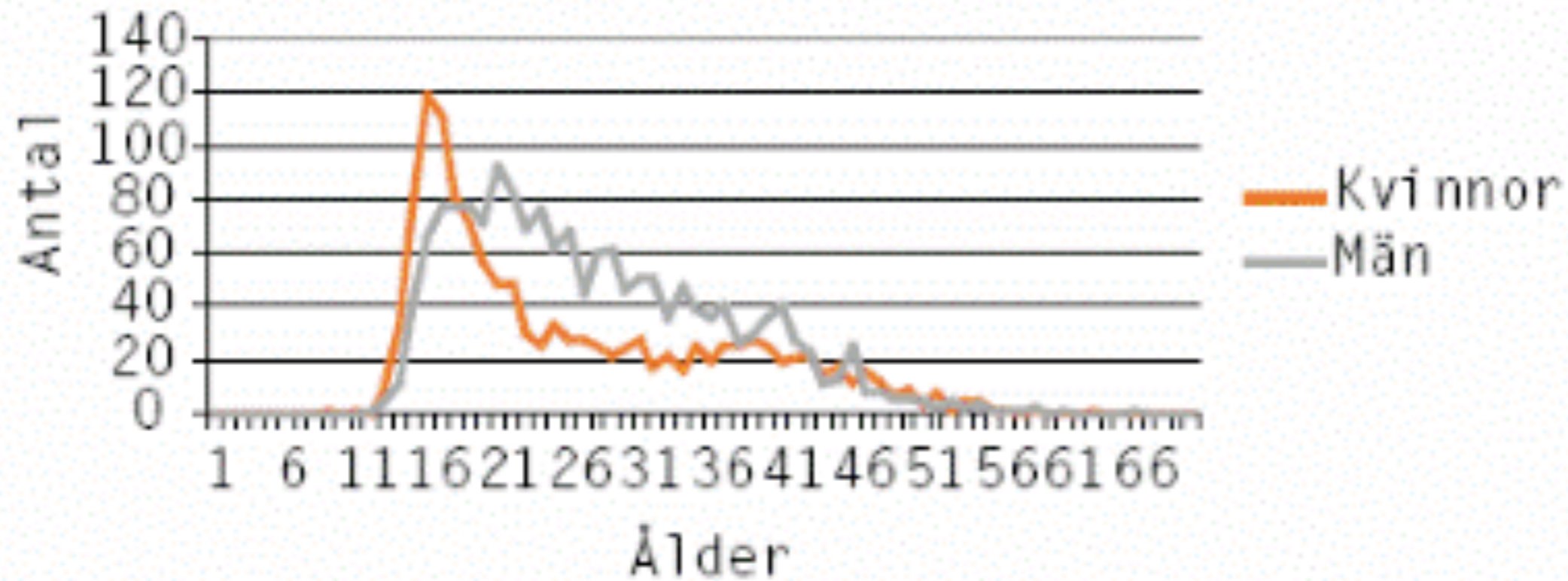
- Avsluta idrottskarriär alternativt deltagande på lägre nivå
- Hög grad av medicinsk invaliditet
- Sänkt livskvalité
- Ökad risk (ca 4 gånger) för överbelastning i knäleden vid fortsatt fotbollsspel
- Ökad risk (ca 5 gånger) för ny främre korsbandsskada vid fortsatt fotbollsspel
- Tidig artrosutveckling (ledsvikt)

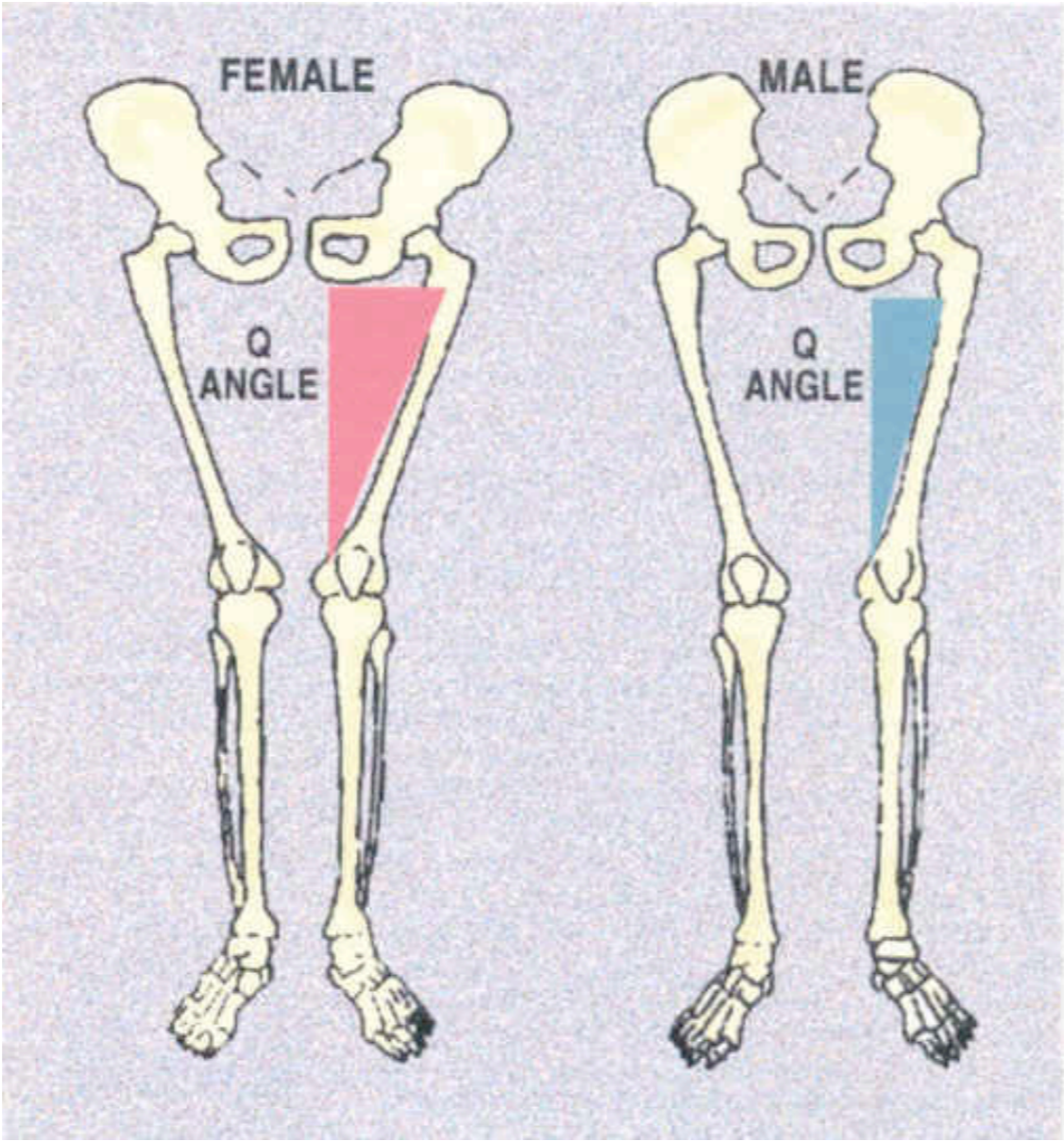

Varför drabbas tjejer oftare?

Åldersfördelning könsuppdelat 2008

“Kissing knees”

Tidig elitsatsning

- Talangutveckling
- Träning/matchkvot

Genetiska förutsättningar

Förebyggande

Knäkontrollstudien

- Primärt syfte: Utvärdera effekten av ett förebyggande program mot allvarliga knäskador med fokus på främre korsbandsskador

Knäkontrollstudien

- Randomiserad kontrollerad interventionsstudie 2009
  - 4564 flicklagsspelare (230 klubbar)
  - 8 distrikt
  - 12-17 år
  - 15-minuter uppvärmningsprogram 2 ggr/v
    - 6 övningar, 4 svårighetsgrader samt 1 parövning

Innehåll i programmet

- Ben- och bålstyrka
- Balans
- Knäkontroll - rörelsemönster - höft-knä-fot
- Landningsteknik
- Hamstringsstyrka
- Dynamisk rörlighet

Resultat

- **64% minskning av främre korsbandsskador!**
- Minimum 1 g/v = minskning av samtliga knäskador
- 8 av 10 främre korsbandsskador kan förebyggas genom att utföra programmet 1g/v

Utför programmet 2
gånger i veckan!

FRÅGOR?

Länktips:

www.skadad.se

www.skadefri.no

Praktisk del

- app kommer när som helst!

ENBENSKNÄBÖJ

BÄCKENLYFT

KNÄBÖJ PÅ TVÅ BEN

PLANKAN

UTFALLSSTEG

HOPP/LANDNING

FRÅGOR?

TACK TÖR OSS!

För referenser eller frågor:

- mans.sjogreen@ltv.se

- 021174112